

INSTYTUT ARCHEOLOGII I ETNOLOGII
POLSKIEJ AKADEMII NAUK
DAWNIEJ INSTYTUT HISTORII KULTURY MATERIALNEJ PAN

KWARTALNIK
HISTORII KULTURY
MATERIALNEJ

ROK LXVIII

WARSZAWA 2020

NR 2

REDAKCJA I KOMITET REDAKCYJNY

Redaktor — Elżbieta Mazur (IAE PAN)

Zastępcy Redaktora — Magdalena Bis (IAE PAN), Martyna Milewska (IA UW)

Sekretarze Redakcji — Ludmiła Paderewska (IAE PAN), Maciej Radomski (IAE PAN)

Członkowie Komitetu — Maria Bogucka (IH PAN), Paweł Dobrowolski (Collegium Civitas, Warszawa), Jarosław Dumanowski (IH UMK), Olga Feytová (AHMP, Praga), Mateusz Goliński (IH UW), Michaela Hrubá (Univerzita v Ústí nad Labem), Andrzej Janeczek (IAE PAN),

Jan Klápště (Univerzita Karlova w Pradze), Andrzej Klonder (IAE PAN),
Elżbieta Kowalczyk-Heyman (IA UW), Jerzy Kruppé (IA UW), Marcin Majewski (IA Uniwersytet Szczeciński), Jerzy Miziołek (IA UW), Zenon Piech (IH UJ), Jacek Pielas (IH UJK), Bożena Popiołek (Uniwersytet Pedagogiczny, Kraków),
Raimo Pullat (Tallin University), Wojciech Szymański (IAE PAN),
Jerzy Żywicki (ISP UMCS)

Adres Redakcji:

„Kwartalnik Historii Kultury Materialnej”
00-140 Warszawa, Al. Solidarności 105, pok. 121

Adres strony internetowej:

<http://www.iaepan.vot.pl/wydawnictwo/czasopisma/kwartalnik-historii-kultury-materialnej/o-czasopismie>

<http://journals.iaepan.pl/khkm>

e-mail: kwartalnik@iaepan.edu.pl

tel. 22 620 28 84 w. 146

Kwartalnik Historii Kultury Materialnej Copyright © 2020 by Institute of Archaeology and Ethnology Polish Academy of Sciences.

All papers published in this issue are an open access articles under the CC BY 4.0 license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>)

Wydawca:

Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk

00-140 Warszawa, Al. Solidarności 105

e-mail: director@iaepan.edu.pl

tel. 22 620-28-84

Wykaz recenzentów artykułów opublikowanych w roczniku 2019 (R. LXVII):

Karolina Blusiewicz (IA UW), Cezary Buśko (Pracownia „Archeologia B.C” Wrocław),
Paweł Cembrzyński (Christian-Albrechts-Universität zu Kiel), Paweł Dobrowolski (Collegium Civitas Warszawa), Dariusz Główka (IAE PAN Warszawa), Mateusz Goliński (IH UW), Andrzej Janeczek (IAE PAN Warszawa), Adrian Jusupović (IH PAN Warszawa), Andrzej Klonder (IAE PAN Warszawa),
Małgorzata Ewa Kowalczyk (IH UW), Anna Bogumiła Kowalska (IAE PAN Szczecin), Wojciech Kowalski (UŚ Katowice), Jerzy Kruppé (IA UW), Gabriel Kurczewski (UMK Toruń), Krzysztof Lewalski (IH UG), Tomasz Łaszkiwicz (IH PAN Toruń), Marcin Majewski (IA USz), Lech Marek (IA UW), Ryszard Mączyński (UMK Toruń), Philippé Meyzie (Université Bordeaux Montaigne),
Włodzimierz Pela (Muzeum Warszawy), Bożena Popiołek (UP Kraków), Raimo Pullat (Tallin University), Marian Rębkowski (IAE PAN Szczecin), Jolanta Sikorska-Kulesza (IH UW),
Bogumił Szady (IH KUL), Maciej Trzeciecki (IAE PAN Warszawa), Krzysztof Wachowski (IA UW),
Jerzy Żywicki (UMCS Lublin).

Skład i łamanie:

Krzysztof Anuszewski, tel. 22 629 44 78

Druk i oprawa:

Partner Poligrafia sp. z o.o.

ul. Zwycięstwa 10, 15-703 Białystok

CONTENTS

STUDIES AND MATERIALS

Maciej Mikula, The legal traditions influencing testament regulations in the towns of the Kingdom of Poland in the 14th–16th c.: Magdeburg Law, canon law, Roman law and local legislation	131
Rafał Kubicki, Testaments in Lübeck Law. Exemplified with the practice of Elbing from the 15th to the early 16th c.	159
Olga Miriam Przybyłowicz, Sources of income of the convent of Poor Clares in Gniezno at the end of the 16th c. on the basis of the “Regestrum 1593” manuscript	171
Natalia Biłous, Charity bequests and legacies to churches of various denominations in 17th-century testaments of Volhynian burghers	187
Edmund Kizik, <i>Reciproce</i> testaments in Gdańsk and the origin of probate inventories in the 17th–18th c.	205
Agnieszka Bartoszewicz, Henryk Bartoszewicz, The cartographic representation of the towns of the Kingdom of Poland in 1815–1836	223

RESEARCH NOTES

Sławomir A. Mróz, The purchase of Józef Chelmoński’s <i>Four-in-hand</i> for the National Museum in Cracow	245
--	-----

REPORTS

Marcin Łukasz Majewski, <i>Cech rzeźników piotrkowskich w XVI–XVIII wieku</i> [Butchers’ guild in Piotrków in the 16th–18th c.] — Andrzej Klonder	253
Paul Friedeborn, <i>Opis miasta Szczecina</i> [A description of the town of Stettin], edited and translated by Agnieszka Borysowska — Andrzej Klonder	254
Raimo Pullat, Tõnis Liibek, <i>Oma alma mater, it otsimas. Enne teist maailmasõda Euroopa tehnikakõrgkoolidest võrsunud eesti insenerid ja arhitektid</i> [Tracing Estonian engineers and architects educated at European technical universities before WWII] — Maria Bogucka	256

CHRONICLE

Maria Dąbrowska (7 VI 1943–29 XI 2019) — A tribute — Magdalena Bis, Wojciech Bis	259
--	-----

SPIS TREŚCI

STUDIA I MATERIAŁY

Maciej Mikuła, Tradycje prawne w regulacjach testamentowych w Królestwie Polskim XIV–XVI wieku: prawo sasko-magdeburskie, prawo kanoniczne i rzymskie oraz prawodawstwo lokalne	131
Rafał Kubicki, Testament w prawie lubeckim — praktyka na przykładzie Elbląga w XV–początku XVI w.	159
Olga Miriam Przybyłowicz, Źródła dochodów klasztoru klarysek w Gnieźnie pod koniec XVI wieku na podstawie rękopisu „Regestrum 1593”	171
Natalia Biłous, Zapisy mieszczan wołyńskich na rzecz dobroczynności i świątyń różnych wyznań według testamentów z XVII wieku	187
Edmund Kizik, Gdańskie testamenty <i>reciproce</i> i praktyka tworzenia inwentarzy mienia w XVII–XVIII w.	205
Agnieszka Bartoszewicz, Henryk Bartoszewicz, Obraz kartograficzny miast Królestwa Polskiego 1815–1836	223

KOMUNIKATY NAUKOWE

Sławomir A. Mróz, Dzieje zakupu <i>Czwórki</i> Józefa Chełmońskiego do Muzeum Narodowego w Krakowie	245
---	-----

SPRAWOZDANIA I ZAPISKI

Marcin Łukasz Majewski, <i>Cech rzeźników piotrkowskich w XVI–XVIII wieku</i> — Andrzej Klonder	253
Paul Friedeborn, <i>Opis miasta Szczecina</i> , oprac. i przekł. Agnieszka Borysowska — Andrzej Klonder	254
Raimo Pullat, Tõnis Liibek, <i>Oma alma mater; it otsimas. Enne teist maailmasõda Euroopa tehnikakõrgkoolidest võrsunud eesti insenerid ja arhitektid</i> [W poszukiwaniu wiedzy o estońskich inżynierach i architektach wykształconych na europejskich uczelniach technicznych przed II wojną światową] — Maria Bogucka	256

KRONIKA NAUKOWA

Maria Dąbrowska (7 VI 1943–29 XI 2019) — wspomnienie — Magdalena Bis, Wojciech Bis	259
--	-----